Nummer VN2024-003192
Directie Stadsdeel Zuidoost

Gemeente Amsterdam

Stadsdeel Zuidoost DB

Voordracht voor het DB Zuidoost van 19 maart 2024

Portefeuille: Democratisering (inclusief Bestuurlijk stelsel) (17)

Agendapunt: B5

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Budget en gewijzigde inrichting 'model C' bij nieuwe ronde buurtbudget 2024/2025

Het dagelijks bestuur Zuidoost besluit

1. Kennis te nemen van de resultaten van de "werkgroep model C".
2. In te stemmen met de wijzigingen in model C.
3. In te stemmen met de nieuwe buurtindeling.
4. In te stemmen met de nieuwe verdeelsleutel.
5. Kennis te nemen van de reactie van de stadsdeelcommissie Zuidoost van het voorstel.
6. In te stemmen met de reactie van het DB op de reactie van de stadsdeelcommissie.
7. In te stemmen met het doorgeleiden van de reactie van het DB aan de stadsdeelcommissie.

Kernboodschap

In 2019 startte stadsdeel Zuidoost als enig stadsdeel met "model C. Dit model is, op basis van de ervaringen in Zuidoost, opgenomen in het beleidskader en de subsidieregeling buurtbudgetten. In 2022-2023 vond de eerste ronde 'buurtbudget model C', voor heel Zuidoost, plaats. De buurtplatformen en bewoners gaven aan behoefte te hebben aan het vereenvoudigen van de inrichting van de nieuwe ronde. Om deze reden is er een 'werkgroep buurtbudget model C' opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de buurtplatformen, ambtenaren en de ondersteunende stichting (stichting Woon). De aanbevelingen over hoe het model C, met ronde 2024-2025 anders wordt ingericht is afgestemd met de 'coalitie van buurten Zuidoost'.

Bestuurlijke achtergrond

- In 2019-2020 heeft Zuidoost pilots gedraaid met buurtbudgetten in de G-buurt en K-buurt
- In december 2021 heeft de raadscommissie de subsidieregeling buurtbudgetten/ buurtbegroten vastgesteld, mede op basis van de ervaringen in Zuidoost. Met deze regeling en in het kader van het programma democratisering wil de gemeente eigenaarschap en zeggenschap van bewoners in en over hun buurten bevorderen.
- In 2022 is 9 ton beschikbaar gesteld voor 11 buurten in Zuidoost volgens model V van de subsidieregeling.
- Samen met Masterplan Zuidoost, zowel via buurtbudgetten als via 'jongerenbudget', wordt er gewerkt aan het versterken van de bewonersgroepen en – platformen.
- Uit de ronde 2023 zijn o.a. de volgende leerpunten naar voren gekomen:
  Bij buurtbudgetten gaat het om doeners;
  - De vorige inrichting van model C (2022/2023) was niet op basis van vertrouwen: Zuidoost hanteerde aanvullende regels op de subsidieregeling die veel tijd en administratie vergden van bewoners. Het nieuwe voorstel geeft daarin meer ruimte, omdat het vertrouwen als uitgangspunt neemt.
  - Bewoners vinden elkaar op de inhoud en hun motivatie om iets voor de buurt te willen doen.
  - De buurtindeling in het kader van de toekenning van de buurtbudgetten zal in een proces met de bewoners van Zuidoost worden vormgegeven en bepaald. Dit voorstel

wordt uiteindelijk besloten door het dagelijks bestuur. De stadsdeelcommissie is in de gelegenheid gesteld om hier op een advies uit te brengen.

In relatie met het Masterplan Zuidoost; model C valt onder community based begroten en is daarmee in lijn met masterplan ambitie community based werken en de ambitie van de stadsdeelorganisatie.

Bestuurlijke prioriteit

Hoog.

Wettelijke grondslag

Onderdeel 18.4 (ondersteuning bewonersinitiatieven) van de Takenlijst behorende bij de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022.

- Artikel 4:23 lid 3 sub d van de Algemene wet bestuursrecht
- Artikel 4:48 lid 1 sub a van de Algemene wet bestuursrecht
- Gemeentewet, 160 lid 1 sub b.

Onderbouwing besluit

Ad. 1 Kennis te nemen van de resultaten van de "werkgroep model C"

Het DB wordt gevraagd kennis te nemen van de resultaten van de 'werkgroep model C', zoals beschreven in de bijlage, Voorstel werkgroep vervolg model C.

Ad. 2. Een vervolg te geven aan model C, conform het door de werkgroep voorgestelde procesvoorstel

De werkgroep komt tot de conclusie dat Zuidoost door zou moeten gaan met model C, met de volgende aanpassingen in de procesinrichting:

- **Indeling buurten en de verdeelsleutel:**

Zie aparte beslispunten 3 en 4.

- **Haalbaarheidstoets:**

Aanvragen worden niet op 'haalbaarheid' getoetst, wel op aantonen 'draagvlak en betrokkenheid' per buurt, zoals beschreven in de subsidieregeling buurtbudget.

- **Inhoud van de aanvraag voor de buurtbudget-subsidie**

Het DB besluit om de aanvragen minder rigide te maken en binnen de aanvragen de mogelijkheid om adaptief te begroten mogelijk te maken. Zo kan worden ingespeeld op de actualiteit in de buurten.

d) Organisatie-opbouw

Het DB besluit een deel van de buurtbudgetten aan de platformen toe te kennen op Zuidoost niveau zodat met dit geld de 'coalitie van buurten' kan werken aan onderlinge kennisuitwisseling, het bundelen van bepaalde diensten etc.

e) 8% voor penvoerder aanvraag

Het DB besluit in het geval het buurtplatform zelf de aanvraag indient mogen ze zelf bepalen welk percentage ze aan administratie/afwikkeling/organisatieopbouw besteden mits dat met de buurt afgestemd is. Wanneer een *externe* organisatie, dat wil zeggen niet zijnde een buurtplatform van de desbetreffende buurt, een aanvraag indient mag maximaal 8% worden ingezet voor het inzetten van een penvoerder.

- **Tussenrapportage**

Indienen van een tussenrapportage, minimaal elk half jaar, staat vast in de subsidieregeling. Om het proces te vergemakkelijken kan de behandelend ambtenaar in gesprek gaan met het buurtplatform en de aanvrager van het buurtbudget. Het zou bijvoorbeeld mogelijk zijn om via de applicatie Open poen de tussenrapportage in te dienen. In de mondelinge toelichting wordt besproken wat er in de buurt aan activiteiten plaats heeft gevonden en hoe de buurt hierover meegenomen is en geïnformeerd.

- **Knelpuntenoverleg**

Om de samenwerking tussen platformen en gemeente ook in de praktijk goed te laten verlopen, wordt een zogenaamd knelpuntenoverleg ingesteld. Alle partijen kunnen hier knelpunten agenderen die in de praktijk ontstaan, en vragen om een doorbraak. De partijen aan tafel hebben of krijgen het mandaat om hier knopen in door te hakken. Met deze werkwijze zijn o.a. in noord positieve ervaringen opgedaan waar we van kunnen leren.

Risico's en kansen

Zuidoost is het enige stadsdeel dat model C gebruikt. Dit betekent dat het onontgonnen gebied is, waarin veel geleerd en uitgeprobeerd moet worden. Deze werkwijze biedt de kans om community based werken echt vorm en inhoud te geven en daarin een voorbeeld te zijn voor de stad. Tegelijkertijd brengt een nieuwe werkwijze ook risico's met zich mee, zie ook de stukken. Het DB neemt kennis van een een aantal mogelijke risico's bij de nieuwe ronde:

m.b.t. de haalbaarheidstoets en de inhoud van de aanvraag:

- In de nieuwe ronde wordt er getoetst op draagvlak en niet op haalbaarheid. Hierdoor wordt de administratieve last verminderd, maar bestaat het risico dat een voorstel niet haalbaar is. Beheersmaatregel: er wordt ingezet op een goede samenwerking met het gebiedsteam, waarbij er desgewenst vooraf geadviseerd en meegedacht kan worden over de (haalbaarheid van de) plannen. Wanneer een voorstel toch onhaalbaar blijkt, kan een alternatief besproken worden.

m.b.t. organisatieopbouw:

- Door geld te reserveren voor de coalitie van buurten Zuidoost wordt er relatief meer geïnvesteerd in community opbouw dan in activiteiten. Het risico bestaat dat

verschillende platformen hier net anders in staan. Tegelijkertijd past deze investering precies bij het hoofddoel van community building en biedt het de kans hierin echt te investeren. Door in gesprek te gaan over verschillende inzichten (waar nodig ondersteund door een ondersteunende partij) wordt de community juist groter en sterker.

m.b.t. de tussenrapportage:

- Op het eerste gezicht lijkt er geen duidelijke manier te zijn om de voorgestelde controles daadwerkelijk uit te voeren. In het huidige systeem, krijgt een buurtplatform alleen geld als hun aanvraag haalbaar worden geacht. In dit nieuwe voorstel wordt het geld op basis van vertrouwen gegeven voordat bepaalde afspraken worden nagekomen, wat het moeilijk maakt om ervoor te zorgen dat die afspraken daadwerkelijk worden nagekomen.
- In artikel 15 wordt aangegeven dat er controle plaatsvindt op het werk van buurtplatformen. Echter, de gebruikte taal is vrij ruim en onduidelijk, wat kan leiden tot veel bemoeienis van ambtenaren. Dit keer niet omdat ze het oneens zijn met de aanvraag zelf, maar omdat ze het niet eens zijn met de manier waarop het wordt uitgevoerd.

De belangrijkste beheersmaatregelen voor deze risico's zijn:

- Het investeren in de goede samenwerking tussen de gebiedsteams en de platformen, zoals omschreven in de ambitie democratisering Zuidoost. Door goed contact te hebben kan snel worden geregistreerd dat zaken uit de pas gaan lopen en kan hierover het gesprek worden gevoerd
- Het investeren in de coalitie van buurtplatformen Zuidoost biedt de mogelijkheid dat buurtplatformen van elkaar leren en ook horizontaal verantwoording afleggen, en elkaar dus ook kunnen aanspreken als zaken niet lopen zoals afgesproken
- Er wordt een knelpuntenoverleg ingesteld (naar model Amsterdam Noord), onder voorzitterschap van een MT-lid, om een reguliere tafel te hebben waar zaken die in de praktijk niet goed lopen te bespreken en op te lossen.

Naast de genoemde risico's voor het invoeren van de voorgestelde werkwijze is het goed ook te wijzen op de risico's als het voorstel niet wordt overgenomen: er is door de platformen veel tijd en energie gestopt in het voorstel, en dit voorstel is telkens goed afgestemd met alle platformen. De platformen hebben laten zien hierin in goed overleg op één lijn te kunnen komen. Als het stadsdeel besluit om het voorstel niet over te nemen, zullen de platformen zich niet erkend voelen in de knelpunten die zij hebben ervaren in de eerste ronde model C, en zich niet serieus genomen voelen in de oplossingen die zij hiervoor hebben voorgesteld. Dit zal veel weerstand en frustratie opleveren, en het vertrouwen in het stadsdeel zal erg onder druk komen te staan.

Ad.3 Voor de volgende ronde van model C de volgende buurtindeling te hanteren:

- *Gein, Reigersbos, Holendrecht, F/D/Vogeltjeswei, Nellestein, H-buurt, Amsterdamse poort, Amstel III, E-buurt, G-buurt, K-buurt, Venserpolder*

Een buurt is een gebied binnen een stad, dorp of wijk dat door bewoners als een bij elkaar horend geheel wordt ervaren. Buurten zijn hierdoor dus grotendeels subjectief en niet in objectieve criteria te vangen. De buurten in Zuidoost komen voort uit de oorspronkelijke

stedenbouwkundige opzet en de naamgeving van de verschillende buurten en zijn dus ingebed in de geschiedenis en cultuur van Zuidoost.

In 2022 is door het stadsdeel deze historische indeling gehanteerd die qua grootte ongeveer overeenkomt met de wijkindeling van Bureau Onderzoek & Statistiek, maar zodanig aangepast dat de indeling aansluit bij wat bewoners ervaren als een buurt, een criterium bij de indeling in 2022 was het bedieningsgebied van een platform, waarbij het doel is de buurten niet te veel te versnipperen.

Ten opzichte van de afgelopen ronde worden de volgende drie aanpassingen in buurt-indeling voorgesteld:

- H-buurt en de Amsterdamse poort worden aparte buurten. Dit komt overeen met de wijkindeling van Onderzoek en statistiek, en hoe bewonersgroepen nu georganiseerd zijn.
- Amstel III wordt ook meegerekend als buurt. Vorig jaar werd deze buurt nog niet opgenomen in de verdeling, er wonen nu nog niet veel mensen, maar de buurt groeit en er is een platform ontstaan. Door nu te investeren in de versterking van dit platform kan deze buurt ook uitgroeien tot een sterke community.
- Driemond valt inmiddels onder het stadsgebied Weesp en wordt niet opgenomen in de buurtbudgetten Zuidoost.

Hiermee komen we tot de volgende indeling:

Buurten buurtbudget 2024:

Gein, Reigersbos, Holendrecht, F/D/Vogeltjeswei, Nellestein, H-buurt, Amsterdamse poort, Amstel III, E-buurt, G-buurt, K-buurt, Venserpolder.

Er wordt altijd gestreefd naar maximale samenwerking op het niveau van een buurt. Het kan voorkomen dat twee verschillende platformen aparte aanvragen doen. Als beide aanvragen binnen het buurtbudget kunnen worden uitgevoerd, dan worden beiden gehonoreerd. Als het totaal aangevraagde bedrag het maximum dat beschikbaar is voor die buurt overschrijdt, dan voorziet de regeling in een set van afwegingscriteria op basis waarvan het DB (of bij gelijke score de SDC) een keuze maakt. In voorkomende gevallen worden deze criteria gehanteerd.

Risico's en kansen:

Hieronder benoemen we de risico's die we zien m.b.t. de voorgestelde buurtindeling.

- Onenigheid in de buurt: community based werken en de nieuwe ronde model C, mogen niet ten koste gaan van bestaande initiateven en partijen, zie ook uitgangspunt 5 van de werkgroep zoals eerder genoemd. Vorige ronde was er sprake van twee aanvragen in de K-buurt. We nemen voor de K-buurt vooralsnog geen afwijkend besluit over de buurtindeling dan het regulier wordt voorgesteld onder beslispunt 3 van deze voordracht. Mocht het nodig zijn dan nemen we het mee in het brede proces rondom benoemen van buurtplatformen. Indien er meerdere plannen, die voldoen aan de subsidieregeling, worden ingediend kan aanvullende financiering gezocht worden naast buurtbudgetten.

- Verschillen van aanvliegroutes en werkwijze tussen platformen**:** Dit nieuwe voorstel geeft buurtplatformen meer vrijheid**,** wat goed kan zijn voor buurtcollectieven die graag nieuwe dingen proberen. Maar**,** het kan slecht vallen bij buurtcollectieven die liever duidelijke regels en processen hebben om risico's te vermijden.

Beheersmaatregelen: de regeling voorziet in stappen die gezet moeten worden wanneer meer dan één partij een aanvraag doet. Daarnaast is het mogelijk een initiatief desgewenst vanuit een ander budget dan het buurtbudget te financieren. We verwachten op die manier een transparant en goed proces te kunnen doorlopen**,** waarin ook de rol van DB helder is. Met betrekking tot het tweede risico kunnen de platformen elkaar onderling tot steun zijn**,** en kan de ondersteunende organisatie de platformen hierin coachen.

Ad 4. Het beschikbare budget van 2 x 7 ton (2024 en 2025, (als toezegging van de wethouder voor 2025)**,** *te verdelen op basis van de volgende verdeelsleutel*

- *Een budget voor ondersteuning en coördinatie, inzet hiervan te bepalen door de coalitie van buurten Zuidoost*

Het overige budget

- *50% evenredig verdeeld over de buurten*

50% verdeeld op basis van inwoneraantal

- *Met de platforms en de coalitie van buurten Zuidoost worden nog nadere afspraken gemaakt over eventuele verrekening van het nog resterende budget met het nieuwe budget.*

Hierbij worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- In de ronde 2022/2023 is het geld over de buurten verdeeld volgens de sleutel 50-50: 50% evenredig over de buurten verdeeld en 50% op basis van inwoneraantal verdeeld. Dat wordt nu weer voorgesteld**,** met nog één mogelijke aanpassing: de verrekening met resterende middelen (zie het punt hieronder)
- Sommige buurten hebben het budget van 2022/2023 nog niet volledig besteed**,** voor die buurten is de bestedingstermijn verlengd. Binnen de coalitie van buurten heeft een meerderheid als voorkeur om voor buurten die nog budget hebben uit de ronde 2022-2023**,** dit restant te verrekenen met het nieuwe budget. In overleg met de platformen en de coalitie van buurten Zuidoost zullen we nog nader bespreken in hoeverre dit voorstel in de komende ronde al toegepast kan worden.

Kansen en risico's

- Financiële risico's voor initiatiefnemers: In het huidige systeem worden de financiële aspecten van buurtaanvragen ook vooraf ambtelijk bekeken om te zorgen dat ze binnen de wet vallen. In dit nieuwe voorstel moeten initiatiefnemers dit zelf doen**,** wat zou kunnen leiden tot meer terughoudendheid vanwege mogelijke financiële risico's.
- Ongelukkig gebruik van fondsen: Aangezien in dit nieuwe systeem aanvragen niet vooraf worden gecontroleerd op haalbaarheid**,** bestaat er een groter risico dat het geld niet volgens de regels wordt gebruikt. Of dat er teleurstelling ontstaat in de buurt**,** omdat iets toch niet blijkt te kunnen. Bijvoorbeeld**,** als bewoners een bankje

willen plaatsen, wordt nu niet eerst gecheckt of dit mag volgens de regels van de gemeente. Dit kan leiden tot financiële risico's voor zowel de initiatiefnemers als de gemeente Amsterdam, omdat het later corrigeren van fouten geld kan kosten. Ook kan het leiden tot teleurstellingen. Door als ambtenaren en buurtplatforms samen op te trekken kunnen we dit waarschijnlijk voorkomen.

De belangrijkste beheersmaatregelen voor deze risico's zijn:

- Het investeren in de goede samenwerking tussen de gebiedsteams en de platformen, zoals omschreven in de ambitie democratisering Zuidoost. Door goed contact te hebben kan er ook advies gevraagd en gegeven worden over de financiële keuzes die gemaakt worden
- Er wordt een ondersteunende organisatie (bijvoorbeeld !Woon) ingezet door de platformen. Ook deze organisatie kan de platformen coachen en ondersteunen in het goed omgaan met de financiële middelen. Ook horizontale ondersteuning door andere platformen of vanuit de coalitie van buurten kan het risico verkleinen.

Ad 5. Kennis te nemen van de reactie stadsdeelcommissie van het voorstel.

Het advies leidt niet tot een aanpassing van de voordracht buurtbudget model C. Het DB neemt het advies over in de verdere uitwerking van de buurtbudgetten 2024/2025, model C.

Ad 6: In te stemmen met de reactie van het DB op de reactie van de stadsdeelcommissie

Het DB neemt advies van de stadsdeelcommissie over en neemt het mee in de verdere uitwerking van het voorstel buurtbudget, model C.

Ad. 7: In te stemmen met het doorgeleiden van de reactie van het DB aan de stadsdeelcommissie

Geen toelichting

Advies, afstemming en participatie

- Coalitie van buurtplatformen Zuidoost
- Stichting !WOON

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

Zodra het budget voor 2024 bekend is, kan de verdeelsleutel worden toegepast op de beschikbare middelen.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitenlijst.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-012923	1. Voorstel werkgroep vervolg model C v2.pdf (pdf)
AD2024-012924	2. Reactie SDC buurtbudget 2024 en 2025.pdf (pdf)
AD2024-012919	Stadsdeel Zuidoost Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1, 2, e 5.1, 2, e email: 5.1, 2, e @amsterdam.nl tel: 5.1, 2, e 5.1, 2, e
5.1, 2, e email: 5.1, 2, e @amsterdam.nl, tel: 5.1, 2, e

Uitslag